

**ชื่อวิทยานิพนธ์** การบริหารการเลือกตั้งโดยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาล จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์  
**ผู้วิจัย** นางสาวอรุณศรี สุคทวิ **สาขาวิชา** การบริหารและพัฒนาระชาคมเมืองและชนบท พ.ศ.2558 **อาจารย์ที่ปรึกษา** อาจารย์ ดร.วิภาณี เผือกบัวขาว

## บทคัดย่อ

การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นหลักการพื้นฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย นอกจากการไปใช้สิทธิเลือกตั้งแล้วยังมีกิจกรรมทางการเมืองอื่นในกระบวนการเลือกตั้งที่ประชาชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้ ผู้วิจัยจึงสนใจทำวิจัย เรื่อง การบริหารการเลือกตั้งโดยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหารการเลือกตั้งในเขตเทศบาล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับการบริหารการเลือกตั้งของคณะกรรมการ การเลือกตั้งประจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และ 3) สังเคราะห์แนวทางที่เหมาะสมในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ การวิจัยกำหนดเป็น 2 ขั้นตอนแรก ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขตเทศบาล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 399 คน โดยมีค่าความเชื่อมั่น 0.962 และขั้นตอนที่ 2 ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีหน้าที่และบทบาทสำคัญในการบริหาร การเลือกตั้งและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองจำนวน 15 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านข่าวสารและความสนใจทางการเมือง รองลงมา คือ ด้านความรู้เข้าใจทางการเมือง ด้านการดำเนินงานของภาครัฐ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านเศรษฐกิจและสังคม ส่วน การบริหารการเลือกตั้ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านบุคลากรในการจัดการเลือกตั้ง ด้านการบริหารการจัดการเลือกตั้ง ด้านการรณรงค์ประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง

2. การมีส่วนร่วมทางการเมือง ในด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านการดำเนินงานของภาครัฐ ด้านข่าวสารและความสนใจทางการเมือง ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับการบริหารการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.794

3. จากการสังเคราะห์แนวทางที่เหมาะสม พบว่า การบริหารการเลือกตั้งที่มีประสิทธิภาพต้องมีการวางแผนที่ชัดเจน เป็นไปตามกำหนดระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ทั้งด้านการจัดการเลือกตั้ง ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ การแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการเลือกตั้งทุกระดับต้องมีความเข้าใจ มีการจัดอบรมอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาให้เป็นมืออาชีพ ส่งเสริมให้ภาคเอกชน ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งทุกขั้นตอน สนับสนุนการสร้างเครือข่ายรณรงค์การเลือกตั้ง และต้องมีการสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง

ข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัย คือ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ควรมีการลงนามความร่วมมือ (MOU) กับหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ เพื่อสร้างเครือข่ายในการเลือกตั้ง การให้ความรู้เรื่องวิถีชีวิตประชาธิปไตยกับประชาชน นอกจากนี้ ภาครัฐควรมีการตั้งงบประมาณ สนับสนุนการเลือกตั้งในส่วนของการสร้างแรงจูงใจให้กับประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง อาทิ เช่น การมอบสิทธิลดหย่อนภาษี หรือสิทธิประโยชน์อื่นๆ ด้านสวัสดิการของภาครัฐ

**คำสำคัญ:** การมีส่วนร่วมทางการเมือง การบริหารการเลือกตั้ง

**Thesis Title:** Election Administration Based on Political Participation in the Areas of Municipalities in Prachuap Khiri Khan Province **Researcher:** Miss Arunsri Sudtawee **Major:** Urban and Rural Community Development and Administration **Year:** 2015 **Advisor:** Dr.Wipavanee Phueakbuakhao

### **Abstract**

Political participation is a basic principle of democratic governance. In addition to voting in an election, there are other political activities in election process in which people can participate. Thus, the researcher was interested in doing the study on election administration based on political participation in the areas of municipalities in Prachuap Khiri Khan Province aiming to: 1) study political participation and election administration in the areas of municipalities in Prachuap Khiri Khan Province, 2) examine the relationship between political participation and election administration of Prachuap Khiri Khan Election Commission, and 3) synthesis the proper guidelines on promotion political participation in Prachuap Khiri Khan Province. In quantitative study, a questionnaire with reliability at the 0.962 level was used for collecting data from 399 people living in the areas of municipalities in Prachuap Khiri Khan Province. In qualitative study, a structured interview form was used for collecting data from 15 key informants: personnel with important roles and duties in election administration and promotion political participation. The data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, and analysis of correlation coefficient.

The research results were as follows:

1. Political participation was overall at a high level. When each aspect being considered, the aspect with the highest mean was information and political interest, and the others with lower means were political knowledge and understanding, and public operation, whereas the aspect with the lowest mean was economic and social one. The election administration was overall at a high level. The aspect with the highest mean was election performers, and the others with lower means were election management and election campaign, whereas the aspect with the lowest mean was people's participation in election.

2. There was positive relationship at a high level, the correlation coefficient ( $r$ ) = 0.794, with statistical significance at the 0.01 level between election administration of Prachuap Khiri Khan Election Commission and political participation in the aspects of economy and society, public operation, information and political interest, and political knowledge and understanding.

3. The synthesis proper guidelines were that, in the efficient election administration, there had to be a clear plan being implemented according to time frame determined in laws in the aspects of election management, personnel, budget, and materials, that personnel for the election management in every level had to be neutrally recruited and continuously trained to be professional, that private sector and people should be promoted to participate in every step of election process, that networking for election campaign should be supported, and that people should be motivated to participate in the election.

The research findings was that the office of election commission should sign MOU with public and private organizations and formal and informal educational institutes to create election network for providing people knowledge on democratic way of life. Besides, to motivate people to participate in political activities, public sector should allocate budget for election support in form of rewards such as tax reduction rights or other benefits from public welfare.

**Keywords:** Political participation, Election administration